Natuurbescherming is geen keuze meer

De gestage, wereldwijde aantasting van de natuur en de afbraak van biodiversiteit door de mensheid vindt plaats op alle continenten en in alle ecosystemen. Waar grote, internationale actoren afbreuk plegen via grootschalige ontbossing, landbouw en mijnbouw, komen lokale mensen vaak in een armoedeval terecht. Deze complexe processen met veel actoren, die uiteindelijk het menselijk leven op aarde in gevaar brengen, zijn niet eenvoudig te keren. Echter, een bevlogen groep van 22 relatief kleine Nederlandse stichtingen - verenigd in de GlobeGuards – zet zich al jarenlang in om d.m.v. programma's de natuur en natuurlijke processen wereldwijd te behouden en te beschermen.

Deze programma's kennen een grote variatie: van de bescherming van leefgebieden en hun bewoners, tot herbebossing, het tegengaan van stroperij met behoud en uitbreiding van de lokale arbeidsmarkt, en lobby. De kracht van deze bij GlobeGuards aangesloten organisaties ligt in de langdurige, directe betrokkenheid van de lokale bevolking bij de programma's. Hierdoor ontstaat het benodigde draagvlak, en kan er met minimale kosten en maximale effectiviteit gewerkt worden. De bij GlobeGuards aangesloten ANBI-stichtingen excelleren in kennis, expertise en ervaring om maatwerk te leveren. De aansluiting bij GlobeGuards biedt in dit opzicht een zogenaamd 'multipliereffect', omdat de aangesloten organisaties aan kennisdeling doen en leren van elkaar. En juist meer kennis en expertise is noodzakelijk om het tij ten goede te keren. Zoals we allemaal weten, is een hoge biodiversiteit de sleutel tot gezonde ecosystemen, waarin ook de mens een constructieve rol kan blijven spelen. **Uw steun aan de GlobeGuards is een steun aan duurzame, bewezen effectieve natuurbescherming.**

Overal ter wereld zien we een aantasting van natuur en afname van soorten door menselijk handelen. Het lijkt alsof de mens vergeet dat de natuur ook zal overleven zonder ons. Andersom is nog niet zo zeker! Wij zijn afhankelijk van de natuur, en laten we vooral niet vergeten: de mens IS natuur. Niet iedereen beleeft en beseft dit als zodanig. We hebben het nog steeds over de relatie tussen 'de mens en de natuur'. Een relatie die buitengewoon precair is, zoals we nu merken door de gevolgen van de snelle klimaatverandering, die door menselijk handelen is ontstaan. Het behoud, en liefst nog vergroten, van biodiversiteit en het behoud van bestaande ecosystemen is noodzakelijk voor de mensheid om te kunnen overleven. Natuurbescherming is om die reden van cruciaal belang.

Om ervoor te zorgen dat de delicate balans tussen mens en natuur niet verder wordt verstoord, zetten de organisaties die als leden zijn aangesloten bij GlobeGuards zich in voor het beschermen van de natuur door ecosystemen en de bewoners te beschermen, met name de soorten die met uitsterven bedreigd worden.

Geen enkel organisme bestaat op zichzelf. Ze bestaan (ook de mens) allemaal dankzij elkaar in het ecosysteem waarvan ze deel uitmaken. Het lijkt er echter op dat een afstand tussen mens en natuur is ontstaan, en dat mens en natuur los van elkaar bestaan. Veel kinderen in Westerse landen weten niet waar hun voedsel vandaan komt, hoe planten of dieren heten, en zeker niet welke rol deze spelen in de precaire balans van onze leefomgeving.

Ecosystemen zijn per definitie complex. Ze staan niet stil, aantallen veranderen, en locaties schuiven op. Ecosystemen zijn dynamisch in de onderlinge relaties van alle betrokken soorten. Veranderingen in die onderlinge relaties, door bijvoorbeeld wegvallen van soorten, kunnen grote gevolgen hebben voor de betrokken soorten, en hiermee ook voor het ecosysteem als zodanig: er ontstaat een disbalans in het hele ecosysteem. Kleine veranderingen kunnen weliswaar worden opgevangen in het ecosysteem, maar sSnelle en abrupte veranderingen kunnen catastrofaal zijn voor de betrokken soorten en hiermee voor het ecosysteem als geheel.

De mens is vaak de veroorzaker van die snelle, impactvolle veranderingen. Honger naar ruimte (voor woningen, wegen en dammen), delfstoffen en landbouwproducten uit de niet-Westerse wereld veroorzaken versnippering van leefgebieden, ontbossing en vervuiling in de betreffende landen. Zo verliezen bijvoorbeeld niet-menselijke primaten meer en meer leefgebied, met vaak schrijnende effecten tot gevolg: dieren worden gedood in het proces van boskap, belanden in illegale handel, én soorten staan in korte tijd als ‘zwaar bedreigd’ genoteerd op de IUCN Rode Lijst, oftewel: op het randje van uitsterven, verdwijnen.

Afbeelding 1. Chimpansee gevangen voor de illegale dierenhandel na kap van zijn leefgebied

Andere, misschien voor ons minder opvallende, verstoringen zoals geluid- en lichtvervuiling tasten natuurlijke processen ongekend aan. In onderstaande afbeelding is te zien hoe een zeeschildpad aangetrokken wordt door een onnatuurlijke lichtbron, waardoor het dier gedesoriënteerd raakt.

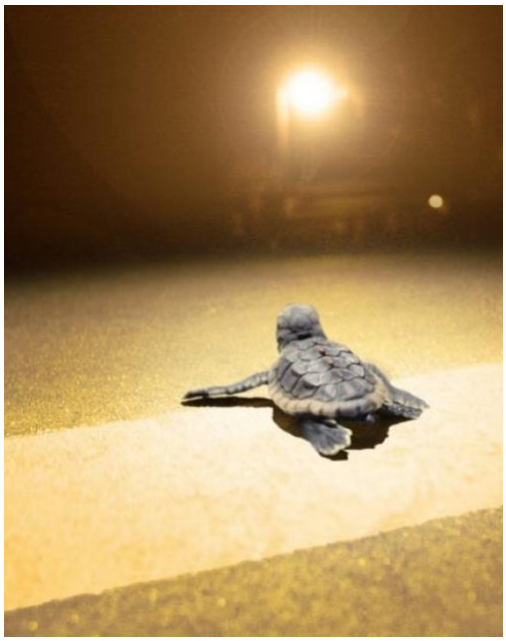

Afbeelding 2. Links: een zeeschildpad op weg naar het licht van een lantaarnpaal. Rechts: een zeeschildpad op weg naar zee, aangetrokken door het licht van de maan. Foto's: Sea Turtle Conservancy.

Gelukkig zijn niet alle problemen onoverkomelijk. Met een doelgerichte aanpak, samen met de lokale bevolking, zijn soorten te helpen. Dit is precies waar de bij GlobeGuards aangesloten leden in actie komen. Deze organisaties zijn zeer divers en richten zich elk op een soort, soortgroep of ecosysteem. Van gorilla's, olifanten, en neushoorns tot zeezoogdieren. Van katachtigen, beren en hoefdieren tot reptielen, amfibieën, en vogels. En van tropisch regenwoud en oceanen tot de Noordpool. De lokale bevolking heeft vaak veel kennis van inheemse soorten en de omgeving waarin ze leeft. Dit is dus precies waarom GlobeGuards langdurige samenwerking met die lokale gemeenschappen aangaat. **GlobeGuards-leden helpen met het opzetten van projecten om inkomsten te genereren, om te zorgen voor goede gezondheidzorg, onderwijs en lokaal opgeleide mensen tot beschermer van de natuur waarvan ze deel uitmaken.**

De grootste bedreigingen van ecosystemen zijn in eerste instantie van politieke en economische aard: korte termijn-denken, direct financieel gewin, en machtspolitiek. Ook hier springen GlobeGuards-leden in de bres door het creëren van bewustzijn, lobby, beleids-beïnvloeding en gerichte acties.

Door de inzet van doelgerichte kleinschalige oplossingen kan het tij gelukkig vaak ten goede worden gekeerd. **De bij GlobeGuards aangesloten organisaties excelleren hierin: ze hebben de kennis, expertise en ervaring om maatwerk te leveren.**

Bovendien biedt het GlobeGuards-netwerk de mogelijkheid tot uitwisseling van kennis, expertise en ervaring tussen aangesloten organisaties. Soorten en ecosystemen profiteren hiervan. Diversiteit en kennisdeling maken GlobeGuards effectief in natuurbescherming!

Gebrek aan kennis en toenemende bevolkingsgroei leiden tot mens-dier-conflicten. Ecosystemen en hun bewoners zijn in de knel gekomen: soorten zijn verdwenen of dieren komen door de kleiner wordende leefgebieden, dicht bij mensen. Vaak trekt de natuur aan het kortste eind. Mensen zijn vaak bang voor de natuur. Zo worden bijvoorbeeld jaarlijks honderdduizenden slangen gedood uit angst, terwijl hun aanwezigheid juist een natuurlijke oplossing biedt voor plaagdieren, waardoor mensen bovendien te eten hebben. Olifanten die oogsten vertrappen, katachtigen die vee doden, beren die kippen pakken… ze moeten het allemaal ontgelden.

Een aantal GlobeGuards leden koopt zogenaamde wilde natuur of land aan opdat het kan worden “teruggegeven” aan die natuur. Zo worden leefgebieden vergroot. Soms keren soorten vanzelf terug als de leefomgeving wordt hersteld. Voor soorten die in aantallen afnemen kan het van cruciaal belang zijn om ze te gaan houden, kweken of fokken om een reservepopulatie op te bouwen ter aanvulling en/of versterking van bestaande populaties in herstelde beschermde natuur. **Gerevalideerde dieren kunnen onder geschikte omstandigheden vaak ook weer terug naar de wildsituatie. Ook hiervoor zetten leden van GlobeGuards zich in!**

Natuurbescherming vereist passie, doorzettingsvermogen en geduld. Dit is geen opgave als we ons realiseren wat we met weinig middelen kunnen bereiken én gegeven het feit dat de mensheid afhankelijk is van de natuur; voor ons voedsel, ons welzijn, onze zuurstof en voor een menswaardig bestaan. Dit is alleen mogelijk als er geen schaarste is en we in vrede en veiligheid kunnen leven. Te lang is de natuur een vanzelfsprekendheid geweest: we dachten dat de natuur onuitputtelijk was. Door schade en schande worden we nu wijzer. **Laten we hopen dat de mens leervermogen heeft en in de gaten krijgt dat we de natuur mogen gebruiken maar niet verbruiken en misbruiken.**

Onze planeet, die blauwe bol in een oneindig zwarte leegte, is – voor zover we weten - een uniek verschijnsel waar leven zich in allerlei prachtige vormen heeft ontwikkeld. Iedereen zal het wonder van de natuur wel eens ervaren, bijvoorbeeld tijdens een wandeling in het bos of langs het strand, wanneer we het geluid horen van vogels en

insecten. Het doet ons realiseren dat we ons bevinden op een unieke plek die bescherming verdient!

Natuurbescherming is geen keuze meer, we moeten ons realiseren dat we de natuur op dit moment sneller verliezen dan we haar kunnen beschermen of bestuderen. We kunnen ons de luxe van achterover hangen inmiddels niet meer permitteren. Door menselijke activiteit is het aantal soorten dat jaarlijks verdwijnt sterk toegenomen. Dagelijks verliezen we levende wezens voor altijd!

GlobeGuards zet zich samen in voor het beschermen van soorten en (hun) ecosystemen. Biodiversiteit is de sleutel tot een gezond ecosysteem, en tot leven op aarde mét de mens. Als we als menselijke soort een toekomst willen, steun dan GlobeGuards. Dan draag je eraan bij dat onze kinderen en kleinkinderen dieren en hun leefgebieden niet alleen nog maar via Walt Disney films en games leren kennen.